

Agnieszka
FULIŃSKA

NOWY
ALEKSANDER

Ikonografia i legenda
Mitrydatesa VI Eupatora

Kraków 2015

Recenzenci:

dr hab. Agata Aleksandra Kluczek

dr hab. Jarosław Bodzek

Redakcja i korekta:

Marta Adamczyk

© Copyright by Towarzystwo Wydawnicze „Historia Iagellonica”

© Copyright by Agnieszka Fulińska

Publikacja dofinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
(umowa nr 1314/P-DUN/2015)

Publikacja dofinansowana przez Towarzystwo Wydawnicze „Historia Iagellonica”

ISBN 978-83-65080-24-0

Na okładce: głowa posągu z Pantikapajonu, marmur. Petersburg, Państwowy
Ermitaż

Projekt okładki:

F.H.U. Mykom

Skład i łamanie:

Studio Poligraficzne Dorota Słomińska

Kraków; tel. 602 677 488

Druk i oprawa:

Poligrafia Salezjańska

ul. Michała Bałuckiego 8, 30-318 Kraków; tel. 12 266 40 00

Towarzystwo Wydawnicze „Historia Iagellonica”

z siedzibą w Instytucie Historii UJ

ul. Gołębia 13, 31-007 Kraków

www.iagellonica.com.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
I. Wprowadzenie — zarys historii królestwa Pontu i dzieje Mitrydatesa VI	15
II. Wizerunek a portret	37
1. Indywidualizm i uogólnienie	40
2. Idealizacja	48
III. Grecki portret oficjalny	53
1. Portret i polityka przed Aleksandrem	53
2. Ikonografia Aleksandra	57
3. Portrety władców hellenistycznych	68
Monety	68
Rzeźba	74
Gliptyka	79
Malarstwo i mozaiki	81
IV. Ikonografia dynastii pontyjskiej	83
V. Ikonografia Mitrydatesa VI Eupatora	93
1. Źródła historyczne	93
2. Monety	100
3. Rzeźba i drobna plastyka	113
Portret z Luwru	114
Portrety z Delos	117
Wizerunki z Pergamonu	126
Portrety znad Morza Czarnego	132
Portret z Ostii	138
„Pyrrus” z Kopenhagi	139
„Mitrydates San Teodoro” i „Ariarates” z Aten	140
Identyfikacje wysoce wątpliwe, o niewystarczających danych lub błędne	143
Tors z Melos	143
Helios z Wenecji	144
„Aleksander Schwarzenberg”	145

Herkules z Wału Hadriana	146
Drobna toreutyka nieznanego pochodzenia	148
Kosmokrator z Amisos	149
4. Gliptyka	152
Gemmy „królewskie”	153
Gemmy z wizerunkami „boskimi”	159
Kryształowy Apollo z Paryża	161
5. Typologia	162
VI. W poszukiwaniu wizerunku Mitrydatesa	167
1. Mitrydates — Eupator i Dionizos	167
2. <i>Imitator Alexandri celeberrimus</i>	172
Podsumowanie	179
Typologia	183
Katalog	185
Bibliografia	201
Indeks osobowy	215
Summary	221